

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru duerea la casa cu 80 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un nr garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplacăi Nr. 15.

Se prenumără în poște și librării.

Numeri singuratici à 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografică”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaleis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat — la loterie.

TRIBUNA

„ASOCIAȚIUNEA” LA SIBIU.

Începând Vineri, dar' cu deosebire ieri și alături Sibiuul a avut zile de sărbătoare, zile mari, festive. Cea dintâi reuniune culturală a noastră, „Asociațiunea”, și-a ținut adunarea generală în reședința comitetului său central, între zidurile vechiului oraș ardelean Sibiu.

Munca, ce membrii au săvârșit-o în cele trei ședințe va contribui de sigur la prosperarea mării noastre reuniuni, ear' festivitățile aranjate au dat probe frumoase despre puterea noastră pe teren cultural-social, impunând străinilor și însușându-ne încredere în noi înșine și curajul pentru viitor.

Despre adunare și festivități avem următorul raport:

Ședințele.

Față de ședințe s'a manifestat un interes deosebit, ceea-ce s'a văzut din participarea numeroasă a membrilor (la 300) și din discuțiile interesante, ce s'au dezvoltat la unele obiecte.

Ședința I.

Ședința I. s'a deschis Sâmbătă după ora 11 a. m. Un public numeros, între care și multe dame a asistat la deschidere și peste tot la ședințe. Eschiderea Sa Metropolitan Mejianu, venind să asiste, la intrare în sală a fost primit cu vii aclamațiuni.

Vicepreședintele Dr. Il. Pușcariu, în calitate de preșident deschide adunarea prin discursul ce-l dăm ad.

Discursul de deschidere.

Onorată adunare generală!

Escolența Voastră!

Doamnelor și Domnilor!

Imprejurări accidentale au adus ou sine, ca adunarea generală a „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român să se țină în acest an adunarea generală în Sibiu; în acel loc așadar, unde înainte cu 40 de ani frunțarii neamului nostru însufleții de o măreață idee s'au întrunit pentru înființarea „Asociațiunii” noastre.

Domniile Voastre, Doamnelor și Domnilor, conduși de dorul sacru de a ridica splendoarea acestei adunări și de a contribui fiecare după puterile sale la mărețul edificiu al literaturii și culturii naționale, ați alergat la această adunare din toate părțile, din apropiere și din depărtare.

Binevenite să fiți, surori și frați iubii și osteneala și sacrificiile D-Voastră să fie binecuvântate de Dumnezeu, ca un prinos bine primit pe altarul culturii noastre naționale.

„Asociațiunea” este produsul deșteptării și al entuziasmului național, care a produs concordia și buna înțelegere între frați.

Poporul român din patrie a fost totdeauna doritor de carte, învățătură și cultură, dar împrejurările din afară sociale și politice l-au împedeat multă vreme a-și aduce la valoare inteligența și frumoasele sale facultăți naturale. Când a sosit plinirea vremii ca și pentru el să răsără un soare mai călduros, el nu putea să mai întârzie nici un moment, ca și pe terenul literaturii și al culturii naționale să pună baza unei instituții pentru o dezvoltare naturală și sistematică.

Era anul 1861. Așadar de atunci sînt tocmai 40 de ani, când tot aici, în vâpăiași de dorul sacru de a folosi poporului român și a-l ridica la nivelul de cultură, la care se aflau alte popoare cu trecut mai fericit, au pus baza „Asociațiunii” noastre.

Nici o dată se poate afla ocaziune mai potrivită ca aceasta a ne împropășa în memorie unele momente înălțătoare din anii 1860 și 1861, când entuziasmul su-

blim pentru o cauză sfântă făcū să dispară, cel puțin pe un timp, neînțelegerile între frați, să se delătureze interesele particulare, și mai ales veltățile confesionale, și în locul lor să se întemeieze concordia și să se stabilească iubirea între frați, cari sînt condițiunile de existență și viața ale fiecărui popor doritor de cultură.

Inteligența română, în număr considerabil, în frunte cu arhierii ei, a cerut încă la 10 Maiu 1860 prin o petițiune îndreptată către locotenența țării a se da concesiune la o întrunire generală a inteligenței române pentru lucrările pregătitoare la înființarea „Asociațiunii” culturale.

La această petițiune a urmat cu datul de 12 Iulie 1860 răspuns negativ, cerându-se a se aștepta mai întâiu o schițare despre activitatea unei atare „Asociațiuni”, căci, — observa locotenența, — nu se poate da concesiune unei reuniuni cu tendențe exclusiv naționale, — semn învedereat, că poporul român în cele mai curate și morale niusinte ale sale și atunci avea să se mai lupte cu prejudițiile timpurilor teoută, cări l-au ținut în întunecare atîta amar de vreme.

La o nouă cerere din 6 Decemvrie 1860, pe lângă care s'a așternut și un proiect de statut al „Socității” pentru literatura română și cultura poporului român, — a urmat cu datul de 31 Ianuarie 1861 concesiunea dorită. În acest an, cu stăruință de fer s'a întrunit inteligența română de două-ori la Sibiu, și adevă la 9 Martie pentru facerea statutelor și apoi după aprobarea lor prealabilă, la 6 Noemvrie n. (23 Octomvrie v.) pentru constituirea „Asociațiunii”.

Existența de 40 de ani și mai ales activitatea „Asociațiunii” noastre, în sine și pentru sine dovedește, că ea a eșit din sufletul și inima poporului român, ca o necesitate a timpului.

În ea și-au aflat încarnațiunea lor o parte însemnată din aspirațiunile cele mai nobile ale unui popor îndreptățit la viață.

În „Asociațiune” Românii din petru unghituri și-au aflat punctul de întâlnire și și-au dat mână de frățească, uitând de divergențele de opinii politice, și de interese particulare. Ea este în împrejurările grele de astăzi expresiunea unității noastre naționale, ca a unui popor cu putere de viață, capabil de o cultură mai înaltă și demn de o soartă mai bună.

Măreț e acest op al părinților noștri, măreț privit prin prismă trecutului și admirabil privit cu ochii prezentului. Deci este sfânta noastră datorință să punem umăr la umăr și să-l înălțăm pentru viitor.

S'au ridicat voci, că activitatea „Asociațiunii” noastre n'a fost îndestulătoare și că roadele ce le-a vărsat ea peste poporul român au fost puține.

Cu adevărat, dacă măsurăm toate după dorul sufletului nostru, prea ușor putem ajunge la păreri pesimiste. Dar' dacă ținem seamă de împrejurările nefavorabile în cari trăim și mai ales de neajunsurile noastre, ce popor avisat la puterile sale proprii, ne vom convinge că „Asociațiunea” și-a îndepărlit cu sumpătate misiunea ei culturală între marginile posibilității și că ea a mers tot înainte, făcând progrese, cari ne îndreptățesc să credem într'un viitor al ei strălucit.

Pentru a se vedea, că speranțele noastre sînt temeinice, vom enumera numai câteva din lucrările ultimilor ani, cari denotă un progres îmbucurător în „sîmul” „Asociațiunii”.

I. Lucrări de organizare. Modificarea statutelor și reorganizarea servi-

ciului administrativ, în conformitate cu statutele nouă; și nume: a) regulamentul intern al comitetului central; b) regulamentul despărțimintelor; c) regulamentul desbaterilor adunării generale; d) noua arondare a despărțimintelor; e) organizarea secțiunilor științifice-literare.

II. Înmulțirea membrilor și a despărțimintelor. În urma regulării sistemului a încosării taxelor dela membrii ordinari, numărul acestora, care în anii 80 și până la 1895 se mișca între 3-400, s'a urcat treptat peste 1200. În urma atențiunii ce s'a dat lucrării despărțimintelor și a organizării de despărțiminte nouă, s'a ivit și în sîmul acestora o activitate cu mult mai intensivă. Astfel la 1895 erau organizate 33 despărțiminte, dintre cari au fost acșipe 21, până-când astăzi numărul despărțimintelor s'au urcat la 42, dintre cari abia 3-4 au rămas în neactivitate. Prin măsurile luate în această direcțiune venitele ordinare ale „Asociațiunii”, — din taxe de membri, — s'au urcat cu circa 8000 coroane pe an.

III. Activitatea literară: I. S'a înființat biblioteca populară a „Asociațiunii”, care sub conducerea secțiunilor științifice-literare va pute ajunge la o deosebită însemnătate culturală. 2. S'a inițiat editarea Enciclopediei române, care deși la acest prim început pe un teren cu totul neumblit al literaturii noastre, n'a putut fi scutită de anumeri scăderi, reprezintă un însemnat monument literar și va contribui în măsură mare la ridicarea prestigiului „Asociațiunii”. 3. S'a introdus raportul literar, prin care s'au pus bazele unei bibliografii sistematice a producțiunii noastre literare. 4. S'a înauțit cuprinsul organului „Asociațiunii” prin publicarea de importante documente și lucrări istorice și prin scrieri ce urmăresc literatura istorică străină referitoare la România.

IV. Creațiuni nouă. 1. S'a luat inițiativa pentru crearea primului muzeu național, istoric și etnografic al Românilor din țeară și s'au adunat prin diferite întreprinderi circa 60.000 coroane pentru acest scop. 2. S'au înființat numeroase biblioteci ambulante. 3. S'a pus baza unei mari colecții de ziare, astăzi aproape completă și singură existentă, care pentru timpuri îndelungate va rămâne neprețut izvor al istoriei noastre naționale.

Dacă lucrările enumerate ad încă nu ajung pentru a satisface așteptărilor, ce se fac dela „Asociațiunea” noastră, răspunderea nu poate căde numai asupra comitetului d-voastre, ci asupra întregului, care a avut mai întâiu lipsă de organizare în toate părțile lui; și earăși dacă monumentele atînea mai sus denotă totuși un progres, ceea-ce noi cutezăm a afirma, tot așa nu e numai meritul comitetului „Asociațiunii”, ci al întregului popor român, și mai ales al inteligenței noastre, care cu căldură și însuflețire a îmbrățigat cauza sfântă a culturii naționale și în o formă sau alta a contribuit și a sacrificat pentru promovarea scopurilor ei salutare.

Comitetul primește asupra sa numai o parte mică din merit și această stă în a fi inițiat și pus în lucrare multe dintre problemele cuprinse în statutele „Asociațiunii”, ferindu-se a face salturi, cari nu sînt compatibile cu desvoltarea naturală și sigură și ar fi compromis solidaritatea înaltei noastre instituțiuni culturale.

Dorese însă ce cele atînea mai sus să fie departe de a se scoate ea un fel de laudă comitetului d-voastră sau a meu care am avut onoare a sta timp mai îndelungat în fruntea „Asociațiunii” în calitate de vicepreședinte.

Am și eu un merit, care cred că nimenea nu mi-l va pute tăgădui; și

aceia nu stă nici în rezerva, căci ceea-ce am jertfit până acuma pentru biblioteca „Asociațiunii” este ceva neînsemnat; nici în modestele mele prestațiuni pe terenul științific-literar, ci meritul pe care mi-l însușesc este, de a fi contribuit ca vicepreședintele „Asociațiunii” la armonia și concordia frățească, care în decurs de ani a existat în sîmul comitetului central, căci fără de ele ori-ce întreprindere a noastră ar fi fost zădărnicită dintru început.

Și acum, cu ocaziunea acestei adunări, sosind timpul să mă depărtez dimpreună cu comitetul D-Voastră, dela postul de onoare, ce l-am ocupat din încrederea D-Voastră timp mai îndelungat, nu aflu mod mai potrivit a încheia această cuvîntare ocazională a mea decăt prin a implora dela Dumnezeu concordie și iubire între toți fiii poporului român și ceea-ce sigur va urma din aceste virtuți creștinești și cetățenești, — prosperare și progres în toate întreprinderile și acțiunile noastre naționale.

Salutându-vă încă o dată cu „Bine ați venit”, declar adunarea generală a „Asociațiunii” de deschisă.

Agendele.

Declarațiune de deschidere de către dl. Eman. Ungurianu, care fiind împreună cu dl. Dr. Cosma delegați ai „Socității” pentru crearea unui fond de teatru român, salută adunarea „Asociațiunii”. D-nul Ungurianu accentuează, că ambele aceste societăți urmăresc același scop: cultura națională. „Asociațiunea” este unul din factorii cei mai însemnați pentru promovarea acestei culturi. Doriința „Socității” pentru fond de teatru român este — a zis dl delegat între altele — ca nici-când să nu încete sprigintul poporului pentru această asociație și iubirea de neam să fie lumina conducătoare a acelor bărbați, cari vor sta în fruntea ei. Președintele salută pe delegați și urează progres societății surori.

Conform ordinii de zi se constituie numărul delegaților prezente. Au fost de față peste 40 de delegați, cari reprezentau 26 de despărțiminte.

Se prezintă raportul despre activitatea comitetului central pe 1900 și se aleg comisiunile.

În comisiunea pentru cenzurarea raportului general se aleg domni: I. Trăilă, Dr. Aug. Bunea, Dr. G. Popoviciu (Lugoj), Dr. Proca și Dr. Iuliu Maniu.

În cea financiară au fost aleși d-nii: E. Ungurianu, Dr. Cor. Pop (Orade) și Dr. I. Hodoș.

Comisiunea pentru studiarea modificărilor propuse la „Regulamentul” pentru secțiunile științifice-literare s'a compus din domni: G. Pletos, Silvestru Moldovan și Gavril Precup, prof.

Cu înscrierea de membri se încredințează biroul „Asociațiunii”.

În urmă se ceteșc depeșele de felicitare. Au sosit felicitări telegrafice dela Orade (Ios. Vulcan), Abrud, Cămpeni, Cluj, Beiuș, Șimleu, Blaj, Caransebeș, Bucium etc.

Cu aceste fiind eshaustiate agendele, ședința se încheie.

Ședința II.

Ședința II. se începe Dum., la ora 10 1/2 a. m., punându-se la ordine zilei rapoartele comisiunilor. Rapoartele și discuțiile asupra lor au ocupat întreagă ședința, astfel că alegerea comitetului și celelalte agende au fost amînatate pentru a treia ședință, după prânz.

Raportul general.

Comisiunea pentru examinarea raportului general referență prin raportul ei, Dr. G. Proca. Raportul se con-

sideră de oșit și se primește în general, ca basă la desbateră specială.

În desbateră specială cu privire la retragerea preșidentului, a. II, Sale dlui I. M. Moldovan, adunarea la propunerea comisiei își exprimă regretete pentru retragerea II. Sale, fi mulțumeste pentru înțeleapta conducere, devotamentul și interesarea sa, de care speră, că „Asociațiunea” va fi părtașă și în viitor.

La petul despre înființândul muzeu etnografic și istoric, adunarea aprobă lucrările săvârșite până acum, exprimă mulțumită atât spr'g mitorilor. Cesei naționale, cât și comitetului, pe care îl invită a continua cu lucrările, pentru procurarea de mijloace.

Referitor la membrii „Asociațiunii”, se constată, că numărul lor e în creștere și se exprimă doriința, ca membrii actuali să stăruiască în cercul cunoștințelor lor pentru căștigarea de noi membri, ear' pentru membrării reșoși în decursul anului, adunarea își exprimă condolențele prin sculare.

O viață discuită s'a desvoltat în chestia fundatiunii reșostatului Dr. I. Năchita din Șimleu. Comitetul raportează, că nu a putut să primească fundatiunea intenționată, din ca multe motive. Comisiunea propune, ca comitetul central în scopul unei favorabile finalisări să înceapă firele negocierii cu factorii competenți și apoi să raporteze. La discuție iau parte mai mulți membri; Între vorbiri remarcăm frumoasele expuneri ale dlor Dr. I. Maniu și Aug. Bunea, cari au pledat pentru propunerea comisiunii. În fine s'a primit această propunere.

Asemenea s'a desvoltat discuție la petul despre vînzarea averii rămasă de Avram Iancu și cu privire la popii dela casa lui Iancu, cari au fost tăiați, făcându-se atent comitetul a nu vinde intravilanul din apropiere nemijlocită a casei.

Celelalte părți ale raportului se iau la cunoștință cu unele mici modificări sau adose.

Despre raportul comisiunii financiare și a comisiunii pentru regulamentul secțiunilor vom da raport în numărul de mâine.

Alegerea.

Alegerea preșidentului, a vicepreșidentului și a membrilor în comitet, s'a făcut în ședința a treia, care s'a deschis la ora 5 1/2, d. a. De preșident a fost ales cu aclamațiune Ilustrul domn Dr. Alexandru Mocsonyi, ear' pentru vicepreșident și membri în comitet s'a făcut votare cu ședule, la cererea în scris a alor 20 membri.

Remarcăm, că la propunerea făcută de dl. Dr. A. Frâncu, ca dl. Mocsonyi să fie aclamat de preșident, oț și la enunțarea conlusalului unanim, s'au făcut vii aclamări, aplause și ovatiuni nestrîșnite și repetate la adresa II. S. dlui Dr. A. Mocsonyi.

Făcându-se apoi votarea, au fost aleși cu majoritate de voturi:

De vicepreședinte: dl. Iosif Sterca Sulufiu.

Membri ordinari în comitet:

Dr. Aug. Bunea, P. Cosma, I. Crețu, Dr. Diaconovich, Dr. Vas. Hossu, Nic. Ilan, Dr. At. Marinescu, L. Papiu, Dr. A. Il. Pușcariu, Dr. Eus. Roșca, Dr. Oct. Russu, Nic. Togan.

Membri suplenți:

Iuliu Bardoniu, Dr. Ilie Ben, Dr. V. Bologa, Ars. Bunea, Dr. Elie Cristea, Dr. L. Lemény.

Festivități.

În legătură cu adunarea generală s'au făcut splendide și partea cea mai

bine succese festivități. Șirul acestora s'a început Vineri seara cu convenirea de bineventare, apoi a urmat Sămbăta prânzul comun, petrecerea cu tombolă, ear' Duminecă banchetă, petrecerea populară și concertul, toate cercetate de foarte numeroasă asistență.

Petrecerea populară, cu grupuri de țărani din vre-o 24 de comune, a fost cercetată și de o mare mulțime de străini. Poporul s'a împărțit cărți gratuite din partea Asociațiunii, ear' purtătoarele celor mai frumoase costume au fost premiate. S'au premiat următoarele:

D-goara Goanga Stefanescu, Curtea-de-Argeș (234 voturi); d-goara Eugenia Meșianu, Zărnești (221); d-goara Sofia Cundemin, Pitești (104); d-ra Dochia Dumitru Muntean, Poiana (97); Stana Giurcoiu, Rășinari (68); Paraschiva Bendorfean, Sibiu (58); Ana Popa Bloțiu, Seliște (55); Elena Stanciu, Sibiu (28); Ana Stelea, Seliște (23); Ioana P. Andron, Sebeșul-năsesc (16); Ana Stănilă, Galeș (15); Maria I. Nic. Opresan, Poiana (15); Ana Ben, Apoldul-inf. (12); Maria S. Găina, Orlat (11); Silvia Oprea, Armeni (11).

Despre festivități vom da raport detaliat mâine, nedispușind azi de spaț.

Sibiu, 20 Sept. 1901.

Moartea lui Egan. Egan Ede. comisarul trimis de guvern pentru organizarea economică a Rutenilor și scaparea lor din ghiarele Evreilor năpădiți acolo din Galiția, a murit Sămbăta. Mergând spre Muncaci în societatea forestierului *Roohitz Nándor*, la o ridicătură de drum s'a dat jos din trăsură în mână cu pușca, ce o purta cu sine totdeauna. O pușcătură a sunat și Egan a căzut scaldat în sânge. Plumbul i'a intrat în templa dreaptă, atingându-i creierii. Dus în grabă la spitalul din Ungvár, a murit fără să-și fi revenit în fire.

Moartea lui Egan a produs mare senzație în țeara întreagă. E cunoscută goana teribilă îndreptată în contra lui Egan din partea presei jidano-maghiare, pentru-că a' avut utozezanță să nu se lase corupt de Evrei și să purceadă cu toată rigurozitatea față de lăcustele galițiene, ce au inundat nord-ostul Ungariei. Unii presupun, că goana această necruțătoare l-ar fi măhnit pe Egan în așa măsură, încât și-a urit viața și s'a sinucis. Medicii spun însă, că din întâmplare i-s'a slobozit pușca, ear' a treia versiune e, că Egan ar fi căzut jertfă unui atentat, pus la cale de Jidani, cari vedeau în Egan cel mai periculos dușman al intereselor jidane. Tinerimea universitară din Budapesta a decis să poarte dolu de 2 săptămâni pentru Egan, semn, că curentul contra-evreesc se lățește tot mai mult.

Confiscat. Nu știu a câte-oară »Deșteptarea« din Cernăuți ne-a sosit ear' impestrițată de »confiscat«. Organul fraților noștri din Bucovina în ultimul seu număr se ocupă de deseale impecușări a creaturilor guvernatorului Bourguignon și bicuște corupțiunea politică ce domnește în Bucovina. Censura însă, acest rușinos anachronism eserdat de baronul Bourguignon s'a amestecat din nou și mai mult de jumătate articolul a fost confiscat. Înzădar cred însă dușmanii libertății presei și a exprimării convingerilor politice, că în veacul al XX-lea va succede prin censură să amuțască vocea de indignare a celor nemulțumiți cu sistemul păcătos de guvernare, contrar intereselor vitale a popoarelor. Bourguignon numai serviciu face cauzei române din Bucovina prin aceste confiscări, căci ține stabil aprins focul urei în inimile tuturor Românilor față de politica profesată de el.

Mișcări electorale.

Din Maria-Radna. »Celebru« Sever Bocu nu glumește. Cu ori-ce preț voaște să ajungă ferictorul Românilor din Maria-Radna. Aderent al prim-ministrului Széll, liberal, dacă vreți, Sever Bocu apelează la voturile alegătorilor printr'o epistolă deschisă, în care spune, că Széll și șispanul Urban Ivan pe el îl dorește și că deosebirea dintre el și fostul deputat Vancsó Gyula e numai atâtă, că el, Sever Bocu, e Român.

Astfel înțeleg »activitatea« indivizii la Bucu. Existențe lipsite de ori-ce prin-

cipii mai înalte și cu totul analfabete în ce privește politica românească, au impertinenta cutozezanță să se imbie popoului român și să-l facă prin aceasta de rușine în fața lumii, îndemnându-l la desconsiderarea concluduselor aduse de frunțașii ei adevărați și la călcarea în picioare a solidarității naționale.

Culmea scandalului e, că protopopul Vasile Beles nu se știește a figura ca președinte al clubului liberal maghiar și a se degrada la rolul de cortez al candidatului Vancsó Gyula. Acest anarhism în procedura electorală, propagat de unii dintre preoții români se va răsbuna amar odată. Obștea românească va pune la locul seu pe fiecare și atunci Bocii Severi și Beleşii nu conțeze la respect. Nu pentru prima-dată va desfășura Bocu și Beles marfa politică pe la Maria-Radna și nu pentru prima-dată apostrofăm noi nerușinarea acestor inconștii. Se vede însă, că nu prinde. Părintele Beleş e prea bătrân, pentru-că să-l poți corege, ear' Sever Bocu prea mărginit. El vrea să »facă legi întru fericirea țării«, și nici agendele unui mic funcționar de bancă n'a fost în stare să le săvârșească.

Și acestia vreau să reprezente româniimea!

Un brâu roșu și unul vânet.

Primim următoarea întimpinare: Vê rog, ca față cu cele publicate în nr. 165 al »Tribunei« sub »un brâu roșu și un brâu vânet« să binevoiți în interesul adevărului a publica următoarea rectificare:

Dumineca trecută, după-ce își finise candidatul de deputat dietal Ponori vorbirea de program și se împrațiasse publicul pe stradă, înainte de amezii un preot cu brâu roșu eșind în preumblare întâlnește pe stradă, înaintea hotelului pe un preot cu brâu vânet, și-l întreabă, că fiind Duminecă unde a lăsat biserica? El răspunde, că a ținut serviciul divin și numai după aceea a plecat, venind la neamurile sale de aci (fiind dintr'un sat din apropiere) și că a eșit să vază, ce tărăboiu este pe aci, adăogând, că în sală nu a fost la vorbirea de program. »Bine ai făcut, că nu ai fost«, îi zise cel cu brâu roșu, și își continuă preumblarea. Present a fost la acestea dl B., un vrednic bărbat și comerciant de aici și doi țărani.

Candidatul Surányi își ținu vorbirea după amezii la 3 ore. Nici la vorbirea celui dintâiu, nici la a acestuia nu a fost nici un brâu, nici roșu, nici negru, nici vânet. Să deo D-zeu, ca nici să nu fie, ci să domnească solidaritatea și sinceritatea. **Veneticul jun.**

Din Făget.

În grabă, vê raportez, dle redactor de un alt tip de popă renegat, căci ucătorii se află și în cercul nostru al Făgetului.

Sămbăta, în 8/21 l. c. s'a constituit comitetul cercual, alegându-se președinte, vicepreședinte și membrii comitetului.

Cu ocaziunea această s'au prezentat deodată 2 candidați cu program guvernamental, unul vecinicul deputat dela 1881 baron Harkányi János și al 2-lea Dr. Nemess Zaiga, avocat din Arad, neaoș Jidov.

Ambii și-au rostit discursurile-programe, cel dintâiu de pe fereastră cășilor parochului rom-cat., ear' în espunere românească de domnul vicenotar cercual Victor Florian, fiul preotului din Racovița-Sibiului; ear' cel de al II-lea Dr. Nemess, și-a ținut programul vis-à-vis de cel dintâiu, din balconul hotelului mare din Făget, singur în toate 3 limbile țării; ear' după dînsul a luat cuvântul marele g'șefar popa »Cărăbuș« din Virfîmort l. Murăș, predicând verzi uscate, îmbătând alegătorii cu frase sfărăitoare, spre a-l momi în cursa păcătușului; eată un model de preot cortez de calibrul cel mai ordinar și josnic, care de o săptămână outreeră comună de comună, după cari Jidanul candidat a fost purtat pe umeri prin piață de cei mai frunțași țărani, între cari mi-am notat pe harnicul econom din Bucoveș l. Făget, pe I. Valison.

Eată cum se calcă în picioare disciplina partidului nostru și se desconsideră concludusele aceluia, de cei întâiu chemați a le ține sus și tare.

Notez, că acest popă e și birtaș și dughenar și invetător în satul seu. Oare V. cons. din Arad să nu aibă mijloace a curăț diocesa și a modela astfel de caractere?

Alte incidente n'au obvenit decât că s'a rupt un singur steag de-a lui Harkányi.

Fibirăul L. Schönerfeld a fost de astă-dată — onoare lui — la culmea chemării sale, veghiând cu ochi de argus ca să nu se eludeze legea electorală și astfel nu s'a împărțit de ale mânăștii și beuturii ca alte-dăți.

Alegerea va fi în 2 Octomvrie, când de după culise, încât mă va ajuta memoria vê voiți trimite un pomelnic al tuturor uscătorilor și trădătorilor de neam d'al de cărăbași. **rip.**

Revista esternă.

Țarul în Franția.

După-ce a asistat Țarul la manevre, unde s'a interesat îndeosebi de tunurile model 75, eșite de curând din atelierele dela Pinseaux, s'a servit un dejun în fortul Vitry. Loubet a închinat în sănătatea Țarului, mulțumind pentru interesul manifestat și adăogând, că dacă Franția caută să înzestreze armata cu tot ce poate ridica puterea ei la cel mai înalt punct, armata își pune toată inima pentru a pute răspunde în ori-ce moment la apelul Franciei. Dl Loubet a beut pentru gloria armatei ruse, unită cu armata franceză, după cuvintele Țarului, printr'un adânc sentiment de confraternitate de arme.

Țarul a răspuns, că apreciază perfecțiunea atinsă de armata franceză, a închinat pentru gloria și prosperitatea acestei armate pe care o consideră ca un puternic sprigin al principiilor de dreptate, pe care să întemeiază ordinea generală, pacea și bunăstarea națiunilor.

Musica a înțonat apoi imnul rusesc și marsilieza.

La plecarea suveranilor și a dlui Loubet, mulțimea le-a făcut ovațiuni călduroase.

După dejun au plecat în trăsura la Reims, unde au vizitat catedrala, unde au fost primiți de Mgr. Lange-nieux.

Ministrul de esterne a conferat timp de o oră cu cel francez. Waldeck-Rousseau a fost primit în audiență de o oră.

Atât ministrul-preșident, cât și preșidenții camerii și senatului au fost decorați cu marea cruce a ordinului Alexandru-Nevschi, ear' ceilalți miniștri cu ordul vulturului cl. Il Loubet a dăruit Țarului covoare și gobeline frumoase, împărătesei un grup de porțelan de Sevres.

La dejunul servit alaltăieri după revista trupelor dela Bethény a ținut Loubet un toast, în care a accentuat, că alianța franco-rusă a contribuit în mod însemnat la menținerea echilibrului între puterile cele mari, o condiție necesară pentru o pace, care nu e permis să fie espusă șovăirilor, dacă e să fie roditoare. Ea s'a desvoltat cu timpul, străduindu-se a aduce interesele ei în conglăuare cu interesele generale ale lumii, fiind totdeauna gata spre soluțiuni, cari să corăspundă dreptății și umanității.

Țarul a cetit un răspuns, în care după-ce mulțumește pentru călduroasa primire spune, că aproape ori departe, va continua să fie părtaș cu inima la tot ce privește Franția. Legăturile dintre țările aliate s'au întărit și mai mult prin dovezile de simpatie reciprocă, care au aflat un eohou așa de cald în Rusia. Alianța intimă între două puteri mari, cari deși în poziție a-și validita drepturile lor, nu caută să știrbească pe ale altor puteri, constituie un valoros element al păcii.

Alaltăieri după amezii a părășit Franția anunțând la plecare, că speră a o revede.

Parisul n'a fost vizitat de părechea împărătească.

Burii și Englezii.

Englezii earăși au suferit perderi în Transvaal. După-oum comunică Kitchener din Pretoria cu distul de 19 l. c. trei companii de infanterie cu trei tunuri au fost ataocate la sud de Utrecht de Burii comandați de Botha. Ele au perdut tunurile, 2 ofiieri și 14 sold. morți, 5 ofiieri și 25 soldați răniți și 5 ofiieri și 150 soldați prisioneri. Tot după un raport al lui Kitchener au mai suferit Englezii o pierdere aproape de Tarkastad, unde au căzut 3 ofiieri și 20 soldați morți și un ofiier și 30 soldați răniți. Se presupune însă, că perderile Englezilor au fost o mult mai mari, după-ce e cunoscut felul de raportagiu al generalilor englezi.

Francia și Turcia.

În cercurile guvernului din Constantinopol sînt foarte indispuși din cauza atitudinii Rusiei și Franciei. Nerînduielei escate în apropiere de Aleppo sînt privite ca rezultatul aștărilor franceze, deasemenea și vecinica neodihnă a semișilor Drusilor. Și în Palestina ese tot mai mult la iveală propaganda rusească.

Între Franția și Turcia amenință să isbuonească un nou conflict. Ținutul dela vîrful capului Bab-el-Mandeb a fost cumpărat de comercianți din Marsilia încă înainte de 1860 dela șeicul Ali Tabalt Dureiu prin contract încheiat în toată forma în fața consulului francez din Aden. Franția a părășit stațiunea, fără să fi renunțat la dreptul de proprietate. Turcia a ocupat terenul acela, Franția a protestat însă.

Știri mărunte.

O deputațiune de Armeni din Paris a înmanat lui Delcassé o petiție rugându-l să o înainteze Țarului. În petiție cer intervenția Țarului pe lângă Sultan.

Boris Sarafoff a plecat în taină la Rusia. Nu s'a dus în vestul Europei de teamă, că România ar fi putut cere estradarea lui.

Profesorul universitar Zvlci din Belgrad, care făcea studii botanice, lângă lacul de Soutari, a fost atacat de Malisori. El a scăpat cu viața.

Mac Kinley a fost înmormântat Joi pe lângă o asistență enormă, 100 de persoane au fost rănite în imbulzeală.

În Spania se așteaptă la o nouă revoltă carlistă.

În contra lui Mac Hanna, amicul lui Mac Kinley, s'a făcut un atentat când se reintorcea dela înmormântare. Un individ, care a scăpat, a aruncat două petri mari în trăsura lui.

Din Chior.

Șomcuta-mare, 19 Sept. 1901.

Onorată Redacțiune!

Prezum vi-s'a raportat deja, în cercul electoral al Șomcutei-mari, precum se susține cu învoarea și aprobarea comitetului liberal din Budapesta, a pus candidatura pentru de a fi aleși deputați guvernamentali 3 advocați români, toți trei de origine din acest cerc, precum îl numește unul dintre candidați: »Chior«.

Multe greșeli politice au făcut confrății noștri chiori în trecut prin aceea, că o mare parte dintre dînșii n'a observat principiul solidarității naționale; onoare acelor inteligenți din aceste ținuturi, cari atât în trecut, cât și în present respectează solidaritatea națională, căci numai și numai aceasta ne poate salva.

Domnii candidați români Dr. Iosif Pop, jude, Vasile Indre, avocat în Cluj și tinerul începător avocat din Baia-mare Teofil Dragoș, dimpreună cu aderenții domniilor-sale, după candidarea făcută cu aprobarea comitetului partidului liberal abia la 8—10 zile a trebuit să se convingă, că în Ungaria nici azi sub guvernarea vestitului Széll nu se pot face alegeri libere, nici chiar atunci când cineva se declară cel mai mare adiol al actualului premier, pentru-că dînsul își are planurile sale ascunse, dispune de oamenii sei deja designați și dacă trebuie știe să pună în mișcare milioanele din cassa partidului și a privațiilor, precum și toată puterea statului, pentru-ca să fie aleși oamenii designați de el fără considerare la opiniunea publică locală, deci toate asigurațiile făcute și legile sancționate sînt numai mofturi în ochii lumii civilizate și au scopul numai acela, ca sub mantaua libertății să se poată continua mai departe sistemul de corupție și brutalizare.

Evenimentele petrecute în zilele din urmă și mai ales în ziua de 18, în cercul electoral al Șomcutei-mari și cu deosebire în Șomcuta servece de dovezi neîndoelnice, că sistemul vechiu de alegeri și guvernare este tot acela care a fost sub Bánffy și Tisza, numai stăpânul s'a schimbat; o deosebire este totuși, că până-când fostii guvernatori din urmă au corupt, terorizat și brutalizat fășii și fără de a fi genați de opiniunea publică, dl Széll lucră sub mantaua libertății, adică »suaviter in modo et tortiter in re!« Dar' cu atăta este mai primejdios.

Ca să nu poată zice nimenea, că doar' aș fi pătimaș sau preocupat față

de noul sistem de alegere și guvernare voi descrie numai pe scurt unele lucruri petrecute în Șomcuta-mare și jur din incidentul alegerilor noue și aprecierea acelora o las publicului mare, ca pe baza acelora să-și facă concludsiunile și să judece independent.

Dintre cei trei candidați sus numiți Iosif Pop a fost ferictorul sau cum vei lua — neferictul, care a concentrat încrederea majorității alegătorilor, atât între Români, cât și între Maghiarii din aceste părți, ba să te miri că chiar și fostul deputat și fostul ministru Teleky Géza, fratele lui Teleky Sándor din Șomcuta și Teleky László, din Hoszufălu, sînt însufleștiți până la estrem pentru acest candidat și folosesc toată influența lor ce o au în aceste ținuturi atât între Români, cât și între Maghiari, pentru ca să fie ales deputat.

Acestei însufleșiri generale i-se poate atribui că în 18 a l. c. s'au adunat în piața Șomcutei-mari vre-o 300 alegători în frunte cu cea mai distinsă inteligență maghiară ca să facă o mică demonstrație pentru candidatul lor, de oare-ce în această zi se svonise că va sosi în Șomcuta-mare și candidatul guvernului, un Evreu cu numele Bámberger, persoană necunoscută în aceste părți, cu scopul ca să-și țină vorbirea de program.

Era la orele 12 când acest candidat condus de solgăbirăul Tomă dimpreună cu notarii și juzii comunali, și de o mulțime de Evrei flenduroși sosiți de pe drumul de cătră Berker, voia să treacă podul peste valea Bărsău ca să intre în opid. (Va urma).

Cronica zilei.

Sibiu, 23 Sept. n. 1901.

Numire. Harnicul și neobositul protopop al tractului Dêrgei, Ioan Hățegan, precum am anunțat, a fost numit de paroch la parochia Cojocna de sub patronagiul statului și protopop al tractului de același nume.

Felicităm din inimă pe bravul protopop și-i dorim tărie și putere, ca să poată munci cu același zel învâpăiat, cu care a muncit în tractul de care se desparte și unde în decurs de aproape 20 ani lucrând, în stare înfloritoare lăsa biserică și școala populară, la care cu atăta dragoste a ținut.

Dar' felicităm și poporul din parochia Cojocnei și preoții din ael tract, căci un adevărat părinte și povățuitor primese în persoana protopopului Hățegan.

Și credem că poporul și preoții tractului își vor ține de plăcută datoriță a-l primi în sinul lor cu mare dragoste. Credem că vor lua pildă dela bravul popor și cu inteligență din Bistrița!

Studentii români la Atena. După știrile primite din Atena animația în oraș continuă de-a fi foarte mare. Studentii români sînt primiți pretutindeni cu același entuziasm de populație.

Se crede, că regele George al Greciei va veni peste zece zile la București, spre a face o vizită Regelui României.

S'au făcut sêrbări mari la Pireu, unde s'a dat și un banchet splendid, oferit de primărie escursionștilor români.

Regina Natalia. Din Paris se anunță, că regina Natalia, mama regelui Sêrbiei, ar fi solicitat Țarului o audiență pentru a-i espune mai multe lucruri interesante privitoare la dinastia sêrbească.

Terorismul din Șișești. Sămbăta erau să se țină procesiunile evlavioase obișnuite în tot anul la biserica din Șișești. Ca și în trecut, autoritățile politice au trimis însă la fața locului întru împedcarea acestor procesiuni o trupă de gendarmi înarmați. Amărăciunea popoului e ia culme. Toți pașii făcuți pe la autorități și la episcopul Szabó au rămas fără rezultat. Eată un nou act de volnicie asiatică, comis de ura Ungurilor șovinști.

Loubet și Țarul Ziarul »Figaro« scriind despre președintele Loubet face între altele și următoarele observări pline de ironie. — Președintele »serie »Figaro« — călătorește întotdeauna înțonat și își duce pe drum un deposit întreg de vestiminte. Când s'a dus spre înțimpinarea Țarului s'au cu sine trei pachete considerabile. În primul sînt numai măruntșuri necesare pentru toaletă, — în al doilea are la îndemână 12 gulere, 6 părechi de manșete și 6 cămeși, apoi o mulțime de cravate. În al treilea are două frack-uri, trei părechi de ghețe, 12 părechi de mănuși etc. etc. Așa călătorește Loubet spre a-l primi pe Țarul.

Un tablou. Primum următoarele: La înmormântarea fiicei unui anumit credincios din Vulcan, Marți, în 17 l. c. a fost chemat pe lângă preotul locului Nicolae Todoran și preotul din Barbateni, Ioan Pepenar. După înmormântare, vorba alina: «Ce să faci cu banii, ca să nu-ți mănânce Jidanii! — Hai să-i bem, până ce-i avem!»

Zis și făcut! Au mers la cârcimă și acolo pune-te băiete la petrecanie în societate cu un gușter, un finanț și un executor. Frunză verde crastavete, bate-i Doamne ce păreche!?

Dela petrecanie la voe bună, din voe bună la gâlceavă, din gâlceavă hai la păruială — între sfinții părinți. Se bat frate ca la capul podului.

În fine lângă părintele Todoran, se mai aliază și finanțul în ajutor — bag-seamă ca la om de casă, și huștiulu cu celalalt sfânt părinte afară.

«Străin și gol fără adăpost», s'a dus și s'a culcat lângă stațiunea ferată într-o rîșnă de cărbuni, de unde în dimineața zilei următoare pe când blândul soare își imprăgătia razele sale, a fost deșteptat din somnul cel de moarte — de un boacter!

Avis respectivelor autorități superioare bisericesti.

Casarmă jefuită. Regimentul 18 de honvezi reîntorcându-se dela manevrele din Pécș la Șopron, în treizeci de ore ale casarmei au aflat lăzile feciorilor descuiate și jefuite. S'a început cercetare contra rezerviștilor, cari în absența regimentului au fost dimiși acasă. Câtă lipsă de disciplină dovedește cazul acesta în armata honvezească, la care atât de mult în Ungurii noștri îngâmfați.

Cu balonul peste Marea-Mediterraneană. Am scris și noi despre cotele de la Vaulz, care a proiectat trecerea mării Mediterane cu balonul seu. În calea acestei expediții, care era proiectată pe 25 Septembrie s'au făcut greutăți din partea ministrului Lanessan. Ministrul face obiecțiuni din cauza timpului nestatornic de toamnă. Și vorba ministrului într'atât ar avă importanță la această expediție aeriană, într-o câtă a promis un curiasat, care avea să urmeze în cale balonul. Acum ministrul nu mai este aplicat a ceda curiasatului. S'au consultat comandanții a două vase de răboiu, cari asemenea sunt de ideea că timpul nu este potrivit. De la Vaulz cu toate pedecile obvenite în cale se leagă strict de propusul seu și încă săptămâna aceasta — chiar și fără nici un ajutor — va pleca, având mare încredere în balonul seu. — De nu ar păși o numai ca Rozé.

„Atentat contra limbii maghiare”. Senatul școlar din Biserica-albă în ședința reprezentanței orășenești a propus, că: după ce Biserica-albă, respective întregul vechiu district grănițesc cam de 30 de ani încoace a fost unit cu țeara mamă, să nu se aștearnă în poziție excepțională în privința afacerilor școlare și să nu aibă numai datorințe, ci și drepturi, legile țării aduse pentru educațiunea poporului în toată estensiunea lor să intre în vigoare. S'a hotărât, ca să se aștearnă o cerere ministrului, în înțelesul căreia naționalitățile și confesiunile să poată introduce în școlile lor limba maternă pentru toate obiectele. Din incidentul acesta foile șoviniste tipă de spaimă, că se face atentat contra limbii lui Arpád și au obrazul a pretinde încunjurarea legii, când e vorba de drepturile naționalităților.

Tolstoi contra alianței ruso-franceze. Ce păreri domnesc în Rusia despre alianța franco-rusă, — apare din o scrisoare a bătrânului Tolstoi publicată în ziarul „Caffarov” din Genua.

În scrisoare se spune, că poporul rus nu vrea să se alieze cu Franța, și nici nu îl doare de ea; Atunci însă când ar pricepe-o, ar fi de sigur în contra ei, ca păgubitoare pentru Rusia. Chiar Tolstoi vede cât de nefastă e pentru Ruși alianța cu Franța, și o condamnă, spunând că prin ea Francezii abdic de libertatea lor tradițională, ear' Rușii tot mai mult scad în barbarism. Ba și pentru civilizație ar fi nefastă alianța dublă, — scrie Tolstoi.

Daranyi cetățean de onoare al Făgărașului. Fostii deputați dietali Mikszáth și Șerban au înaintat ministrului de agricultură Daranyi diplomele de membru de onoare decernate în formă frumoasă de orașul Făgăraș și reuniunea agricolă de acolo. Mikszáth din incidentul acesta a salutată pe ministrul de agricultură prin o vorbire sârbătorindu-l ca pe părintele pământului unguresc. — Ei, Făgărașul trebuie să-și mențină prestigiul din trecut, de când cu — dummer...

Osândă poliștilor din Cluj Sâmbătă după prânz s'a adus sentența în cauza criminală a poliștilor clujeni. Curtea cu jurați l'a aflat vinovați pentru omor premeditat, ear' tribunalul a osândit pe Papp Sándor la zece și pe Kilyen Dénes la șapte ani închisoare grea. După perorație, fiind acușății duși în trăsura la temniță, poporul infuriat a năvălit cu mîile asupra lor și numai cu mare greu au putut scuti gențarmii pe criminalii periclități.

Peregrini arși. 3 peregrini, cari se întorceau dela Maria-Radna, au înopțat într-o gură pe pusta dela Kigyós (lângă Macea). Noaptea s'a aprins, din cauze necunoscute, șura și doi peregrini au ars scrum, ear' unul abia va scăpa cu viața.

Înmormântată fără preot. În Bacii-Topolea a murit nevasta unui croitor. Când s'a căsătorit, n'a vr'ut să meargă înaintea sfântului altar, ci numai la matriculantul civil. Preotul catolic, pe care n'a vr'ut să-l cunoască la căsătorie, n'a luat parte nici la înmormântare, nici clopotele nu a lăsat să se tragă.

Accident de tren. Vineri noaptea, trenul accelerat nr. 3 plecat din București spre Severin a ajuns în stația Paloia la orele 2 și după plecarea acestuia, s'a dat drumul după 5 minute unui tren de marfă compus din vreo 18 vagoane încărcate cu petrol.

Pe scoborișul dela Palota, unde se știe că e o pantă din cele mai lungi, — pe o distanță de aproape 18 chilometri, — trenul de marfă a căruți frână se presupune că s'ar fi rupt, — a scăpat pe scoboriș cu o iuțeală neînchipuită.

Toate încercările făcute de a opri iuțeala trenului au rămas zădărnice.

În câteva minute trenul accelerat a fost ajuns de iuțeala vertiginoasă a trenului de marfă, și ambele trenuri s'au ciocnit cu o putere extraordinară.

În momentul ciocnirii trenul accelerat a deraiat, vagoanele s'au sfărâmat, ear' peste această masă enormă de sfărâmături, cazanele cu petrol s'au răsturnat și au luat foc.

Întregul loc al desastrului s'a transformat într-un adevărat ocean de flăcări.

O parte din pasageri și personalul trenului a fost apuocat de flăcări, ear' numeroase victime scoteau țipete îngrozitoare de sub sfărâmurile trenului fără a pute să le vină cineva într'ajutor.

Cu un extraordinar curaj și oamenii din personalul trenului, cari au putut scăpa, au dat tot ajutorul putincios victimelor.

Numeroși răniți au fost transportați pe câmp până la sosirea ajutoarelor medicale.

Pe jos din China. Colonelul german Bauer s'a luptat în China. Bag-seama de bucurie că scapă din țeara cu pricina și îi era dată posibilitatea să se sature pământul țării (Germania), s'a decis să plece pe jos acasă. Și-a luat drumul spre Berlin cu ciomagul drumarului în mână, peste Mandsuria, Sibiria și Rusia. În trei luni și șapte zile l'a succes să sosească acasă în Berlin. Împăratul Wilhelm l'a primit îndată în audiență.

Duel unguresc. Doi ofișianți din Budapesta, Lukács Sándor și Szabó Béla s'au încăierat deunăzile bag-seama la un chef stranic de pe acolo. Din păruială, vezi Doamne, s'a iscat „affaire” ear' pînțații cavaleri și-au jinit de datorință a o tranșă pe urmă cu pistolul, numai cât se înțelege că fără a se vulnera.

Atentate contra trenului. În Bănat s'au făcut zilele trecute două atentate contra trenului. Unul s'a săvîrșit pe hotarul comunei Vraniu, unde s'au pus trei tâlpi de ștejar pe șini. Conducătorul mașinii a observat însă primejdia și călătorii au scăpat de o mare nenorocire. Criminalul a și fost prins în persoana pazitorului de tren Osörgő Miklos, care se află acum în temnița dela Biserica-albă. Al doilea atentat s'a comis între Crasova și Anina, unde au pus bucăți de fer pe șini. Și aici s'a putut încunjuura o nenorocire, dar' făcătorul de rele nu e prins.

Din răsboiul cu Frușii (1866). Arhiducele Iosif, comandantul suprem al honvezilor și marele prieten al Țiganilor, povestește următoarele: „Într-o seară rămăsesem neoculat până câtră miezul nopții, având mult de lucru. Când se mă gat de culcare, aud dintr'odată vocea postului dela ușa mea strigând: „Halt, wer da!” În curând întră adjutantul meu și-mi spune, că un soldat Țigan vrea să vorbească cu mine. „L-am primit și l'am întrebat, ce vrea. Vine dușmanul! — De unde știi, căci avantajosturile n'au simțit nimic? — Dușmanul e încă departe. — Bine, de unde știi dară, că se apropie? — Vină la fereastră! Vezi paserile cele multe sburând? Ele încă dorm noaptea și dacă s'au trezit, e semn că sunt oameni pe acolo. — Țiganul a svut dreptate. Am alarmat numai decât lagărul și dușmanul surprins n'a retras cu mari perderi.”

Căsătorie pentru bani. Un negustor din Dej avea să se logodească cu fata unui negustor din Cluj, care l'a promis ca zestre 4000 fl. Logodnicul s'a prezentat cu familia lui, când era însă să-și dea banii, tatăl fetei îi spune, că nu are fără 8000 fl. Mama logodnicului s'a rostit numai decât, că nu permite fiului ei să se însoare și așa pentru 1000 fl. a rămas tot lucrul baltă. Poate că spre norocul fetei.

Copii la miliție. În Laibach s'a prezentat săptămîna trecută în cancelaria regimentului o femeie cu o droaie de copii. „Mi-ai luat bărbatul la miliție, acum dați de mîncare la copii, zise nevasta și eși, lăsând copiii acolo. Poliția s'a grăbit însă să-i aducă eară acasă.”

Din America. Precum știu cetitorii noștri, mulți Români necăjiți s'au dus la America, unde în 2-3 ani muncind din greu se silesc să-și adune vreo doi bani, ca să mai scape de cele necazuri de acasă. Unii isbutesc, alții se prăpădesc pe acolo. Mulți dintre ei, ca să-și mai potolească dorul de casă și ca să știe ce se petrece în patrie, și-au abonat „Foia Poporului”. Unul dintre abonenții noștri, Pavel Borzea din Viștea-de-Jos, care petrece acum în Cleveland, statul Ohio, ne scrie o epistolă mai lungă despre traiul de acolo, din care comunicăm următoarele:

„Cât privește pe Românii noștri de aici, cari sînt la vreo 5-600 în acest oraș mare lucrînd la diferite fabrici ca ajutor, pot să zic că sînt bine vîzuți pentru diligență, dar' pentru necunoașterea limbii engleze și germane sînt îngreuiati, căci Românii nu vin ca emigranți pe viață, ci numai ca să facă ceva să se ajute la lipsele lor acasă.”

Și pentru aceea nu se fac proprietari aici și nici societăți spre a se putea ajuta în casuri de morb, nici drepturi de cetățean nu cer și de aceea nu sînt cunoscuiți în cercuri mai largi; căci Românul ține mult la pușinul lui de acasă și nu se desparte ușor de neamul lui.

Lucrurile merg bine cu fabricile, greve nu prea sînt, plata e dela cel mai pușin 1 dolar 25 cenți în sus pe 10 ore, căci aici plata se fixează pe oas, nu pe zi.

— La ce nenorociri sînt însă espuși, se vede din o scrisoare trimisă de un Sas tot din Cleveland. Orașul acesta face un tunel pe sub pământ, prin care vrea să aducă apă din lacul Erie. La tunelul acesta lucră și mulți Sași de-ai noștri, duși și ei la America tot din cauza necazurilor de acasă. Cum sînt departe de oreș, dormiau în tunel. Într-o noapte s'a escat un foc în tunel, 5 lucrători au ars sorum, mai mulți s'au îndușit, alții s'au înecat în lac. Intre cei arși a fost un Sighișorean, după care a rămas o veduvă cu 6 copii și unul din Hundorf, după care rămân patru copii. La 8 zile după această nenorocire s'a mai aprins un tunel, în care eară s'au prăpădit mulți.

Luptă cu urșii. Frigul, care a domnit zilele acestea în munții Bărgăului, a minat urșii la câmp. Ei vin fără teamă până în apropierea satelor. În hotarul comunei Leș au năvălit într-o turmă și au răpit 24 de oi. Proprietarul și o feciorul lui au încercat să alunge fiarele, dar' un urs uriaș s'a aruncat asupra lor. Numai după o luptă grea le-a succes să omoare pe urs.

O păreche de mînuși glaçe pentru domni a fost uitată Sâmbătă înainte de amezii în salonul de flori „Först”, strada Cisnădiei nr. 24. Proprietarul le poate lua în primire.

MAI NOU.

Resultate nefaste.

Ținuta sovăielnică și nisuița după căpătuieli a unor nevrednici fruntași din Bihor au adus poporul român din acele părți la cel mai trist stadiu de demoralizare politică. Certeșirile de tot soiul, făcute de dușmanii neamului nostru prin acele părți în urma neîmplinirii datorințelor naționale din partea inteligenței române de acolo, au succes, spre marea rușine a acelora, cari chemați ar fi să lumineze poporul și să-l abată dela calea rușinoasă, pe care a pornit. Numai acestei neglijențe se poate atribui faptul, că sate întregi românești din cercul electoral al Belușului au luat poziție pe lângă candidatul kossuthist Bartha Ferencz. Eată ce ni-se telegrafează:

Mulțime enormă de țărani români au primit ieri în triumf pe kossuthistul Bartha Ferencz. Poporul sedus de certeșirile de tot felul merge inconștiu înainte, aruncându-se în brațele dușmanilor noștri. Fruntașii noștri cu sentimente curate naționale sînt consternați, ear' străinii iubilează. Căderea guvernamentalului Gajári Ödön este sigură.

La

Abonament lunar

pentru Septembrie st. vechi.

invită

Administrația ziarului „TRIBUNA”.

Bibliografie. In Panteon.

Cartea dlui Silvestru Moldovan cu titlul: *In Panteon. Mormintele marilor noștri bărbați dela 1848/9*, a cărei apariție am anunțat-o zilele acestea, cuprinde 21 de schițe biografice ale următorilor bărbați mari de ai noștri: Simion Balint, G. Barișiu (cu medalia comemorativă bătută de Academia Română la iubileul de 80 ani al lui Barișiu), S. Bărnufiu, I. Butean, N. Corcheș (învîgătorul dela Fântănele), P. Dobra, V. Fodor, Amos Frâncu, Simion Groza (preotul din Rovina), Avram Iancu (cu două portrete), Dionisie P. Marțian, Florian Micoș, Vasile Moldovan, Andreiu Murășan (cu casa unde s'a născut), Alexandru Papiu Ilarian, Simion Prodan (preot în Măgina și vice-prefect în prefectura lui Iancu), Aron Pumnul, Andreiu Șaguna, Nicolae Solomon (cu portret), Alexandru St. Șuluțiu, Nicolae Vlăduț.

După aceste schițe sînt două adnexe, de cuprins valoros: *Lista legionarilor noștri dela 1848/9*, cari au luptat cu arma și ale căror nume se amintesc în scrieri și documente. La numele legionarilor sînt notițe despre lupte etc.

Al doilea adnex este: *Iancu și Vasváry*, cuprinzînd descrierea luptei dela Fântănele și o tradiție despre Iancu.

Cartea dlui Moldovan ni-se prezintă foarte dragă și atrăgător. Ea ne conduce în marele Panteon al Ardealului, dela mormente la morment, scoțînd în relief meritele și rolul, ce-l au în trecutul nostru bărbații amintiți și dănd inscripțiile dela morminte.

Cartea se află de vînzare la librăria noastră și costă 1 coroană. (Pentru România 1 leu 20 bani).

„Istoria literaturii române în secol. al XVIII. (1688-1821)”, de N. Iorga, prof. la univers. din București. Vol. I. (550 pag.) Epoca lui Dimitrie Cantemir. — Epoca lui Chesarie de Rîmnic. București, 1901. Prețul întregii lucrări (3 volume) 20 lei.

Vol. II. Epoca lui Petru Maior, are următorul cuprins:

Curențele și influențele. — Istoriografia cronicarilor în principate. — Școala de renovare a istoricilor din Ardeal. — Studiile asupra limbii: filologiei din principate și din Ardeal. — Legăturile noue culturale între Ardeal și principate. — Istoricul de tranziție în acestea. — Literatura religioasă. — Influența apuseană în literatura beletristică și știință. Noue genuri literare. — Triumful spiritului nou: Asachi și Lazăr.

Escursuri. Cronicile moldovene înainte de 1688. — O istorie românească a Crăiei Ungurești. — Cronicile muntene înainte de 1688. — Alcătuirii de condici.

Prețul unui volum 5 lei.

„Legiuirea țării noastre. Cunoștințe de drept constituțional. De Dr. Victor Onișor. Atragem atențiunea asupra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit la noi.

Prețul 1 cor., se capătă la autorul în Bistrița (Beszterce).

Geometrie elementară pentru cl. II. și III. secundară, de Bogdan G. Ioneru, 2 broșuri. București, 1901.

Elemente de morala creștină, este titlul unei cărți, lucrată după programa în vigoare pentru usul școlilor secundare, de Moise N. Pacu, profesor la liceul din Galați și avocat. De vînzare la tipografia „Buciumul-român”. Prețul 2 lei.

„Curs de albinărie”, de Conta C. P. Vol. I. București. (Nr. 1 din „Biblioteca națională ilustrată”).

„Băncile de emisiune și circulațiune monetară, în special Banca națională română”, de A. D. Damianof. — București, editura „Nouei Reviste Române”. Prețul 1 leu 50 bani.

„Sîntem o țeară săracă sau bogată din punct de vedere economic?” de V. S. Moga, București. Institutul de arte grafice „Eminescu”. 1901. Prețul 50 bai.

Higiiena sau cartea sănătății, mai nual pentru școlile populare, de Dr. St. Erdélyi, medic în Orăștie. Blaj, 1900. Prețul 30 bani.

„Țiganaada” sau „Alexandria ai figinească”, o preafrumoasă povestire în 12 cântări și vreo 5000 de stichuri, scrisă acum o sută de ani, de preaisucitul Ioan Budai Deleanu, ear' acum din nou scosă și pe înțeles întocmită de V. O. — Editura librăriei Ciurcu în Brașov. Prețul 45 cr.

Romanțe și cîntece de Heine. Traducere în versuri de St. O. Iosif București, edit. libr. H. Steinberg. Preț 2 lei.

O carte bună.

În editura W. Krafft în Sibiu a apărut „Drepturile și datorințele învățătorilor confesionali români, de învățătorul P. Conda. Prețul de boltă e de cor. 3.50 Se poate procura dela toate librăriile.

Causa nemulțumirii și conflictului, ce adesea se ivește între învățător și autoritățile școlare, în cele mai multe casuri nu e alta decît necunoașterea drepturilor și datorințelor, — atât din partea învățătorilor, cât și a autorităților școlare. Învățătorii mai vechi se mai știu orienta în unele afaceri pe baza experienței, cei noi sînt aproape cu totul neorientați asupra datorințelor, și mai ales asupra drepturilor, ce le compet. Cartea domnului Conda e menită a pune capăt acestor triste stări de lucruri, când îndigirile cele mai de lipsă în toate afacerile ce privesc pe învățători, pe scaunele școl. și pe inspectori de școle confesionale.

Recomandăm această carte tuturor învățătorilor conștii de chemarea lor, căci ea nu e iertat să lipsească de pe masa nici învățător.

Manual de stilistică pentru cl. IV. gimn. prepar., școle super. de fete ș. a., precum și pentru privați, de I. F. Negrușiu. Ed. III. Sibiu. Tip. W. Krafft. Prețul 2 cor. 60 bani, și

Tablouri românești.

La administrația „Tribunei” se află de vînzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

- Portretul Metropolitului Andreiu baron de Șaguna . . . cor. —40
- Portretul Metropolitului Sterea Șuluțiu . . . . . —40
- Portretul profesorului Gregoriu Silași . . . . . —30
- Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii . . . . . —40
- Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului . . . —30
- Catedrala din Blaj . . . . . —60
- Conferența națională dela 1894 . . . —3.
- Românii la Debrețin . . . . . —60

Sosiți în Sibiu.

La 21 Septembrie n. 1901.
Hotel „Împăratul Romanilor”: Florescu, proprietar din Ighiu; Dr. Frâncu, avocat din Cluj; Dimanga, Coșulescu, Ștefanescu cu soția, Corbeanu cu familia, privatieri din Pitești; Dan, privatier din Zărnești; Ungurianu, privatier din Timișoara; Iliod, privatier, Dr. Maniu, avocat, din Blaj; Ionescu cu familia, privatier din Craiova; Dr. Bunea, profesor din Brașov; Diamandi, Fabian, privatieri, Dr. Popovici, avocat, din Beluș; Dr. Micoș, avocat din Dej; Pațija, avocat din Alba-Iulia; Dr. Șenchia cu soția, avocat din Făgăraș; Lăzăreanu, inginer, Popovici, chemist, din București; Hamsea cu familia, protopop din Lipova; Babeau, jurlat (din Paris; Mitoleanu, director din Călimănești.

Hotel „Neutrul”: Spireanu, Secăreacu, proprietari, Dr. Condemin cu fiica, Dr. Rădulescu, avocați, Iliescu cu fiica, Coculescu cu fiica, privatieri, Stătescu cu fiica, Florea, Muntean, Dr. Gerghel, Bursulescu, profesori, Dumitru, Cătarășanu, Petculescu, studenți, Popescu, preot, Hiotu, căpitan, Georgian, comerciant, din Pitești; Dr. Bojița, avocat, din Sebeșul-săses; Dr. Hossu, avocat din Dej; Dr. Stînghe, Dr. Margheta, avocați din Brașov; Popescu, privatier din Curtea-de-Argeș; Hențiu, notar din Săliște Popovici, preot din Bărgăhiș.

Hotel „Meltzer”: Proca, proprietar din Râșnov; Onescu, notar din Răhau; Aldea, senator din Sebeșul-săses; Dr. Chereches, avocat din Dej; Clato, cand. de adv. din Blaj; Dr. Miclea, avocat din Alibunar; Groza, preot din Coșteiu; Suceava, Hamsea, proși din Erdő-S-Georgiu.

Hotel „Mihailu”: Herja, ofițial din Săliște; Borzea, ofițial din Viștea-de-Jos; Michel, preot din Birivoi-mari; Cupșa, preot din Hollomez; Tudescu, director de bancă din Lipova; Isbode, învățător din Șanadul-săses; Grossek, comerciant din Hașeg.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltaș. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Instrucțiune în cântare

predă

Elena Cunțan,

absolventă a Academiei regiști de muzică din Berlin.

Sibiu, strada Poplăcii 28.

Tuturor

cari sufer de podagră, de reumatism sau de nervozitate se recomandă cu căldură folosirea

„Franzbranntwein“-ului sărat

Dr. Wilhelm Wagner.

Acest „Franzbranntwein“ e și un escalent mijloc de curățenie pentru dinți și pentru gură, ear contra mătrefii e de un deosebit efect.

Se capătă în flacon mic à 80 bani și flacon mare à 1 cor. 60 bani la următorii domni:

- In Sibiu: la farmacia Jikeli, Gottlieb Friedrich, la comercianții Ludwig Fuchs, Friedrich Homm, Julius Ballmann, Gust. Gurtler, F. Binder, Karl Kirschner și Lud. Kurovsky.
Neorichiu: la farmacia August Binder.
Brasov: la farm. Oberth, Ed. Kugler com. R. Stingl, C. Danhofer, C. Papp.
Bran: la Alexă Cițu, comerciant.
Rajnov: la Ioan Lutsch, comerciant.
Sânt-Miclăuș: la frații Văkăr.
Medias: la comercianții Friedrich Schuller, Joh. Buresch jun.
Sebeșul-săseșec: la farm. Ludwig Binder, comor. J. Baumann și Mich. Gündisch.
Agărbiciu: la com. Joh. Schuller.
Avrig: la farm. Sebes.
Făgăraș: la comor. J. János.
Seliste: la farm. Dumitru Banciu.
Agnita: la com. Mich. Lang.
Seica-mare: la farm. Binder.
Aid: la farm. Papp.
Câmpeni: la farm. Binder.
Ofenbala: la farm. Schmidt.
Odorheiu-săseșec: la com. Otto v. Steinburg, Bago Gyula, Farcădi Károly, Mathé János Gergely János și O. Sterba.

Depozit principal la:

Iul. Wagner, farmacist în Teaca, Transilvania.

Pentru revânzătorii se trimite cu rambursă postală 5 chigr. Post-Colli franco cu 30% rabat. Lădița și embalajul gratis.

Nr. 1138/1901, 313 1-1.

Publicațiune.

Comuna Boița esarândează prin licitațiune publică, în 13 Octomvrie st. n. a. e., la 3 ore d. a., în cancelaria comunală, jirul de fag din pădurile comunale de pe teritorul de pădure de 2500 jug. catastrale, începând din ziua licitațiunii până la finea unei lui Aprilie 1902.

Prețul de esclamară este 600 cor. Condițiunile de licitațiune se pot vedea în cancelaria comunală.

Boița, în 20 Septemvrie 1901.

Primăria oomunală.

Avis.

Am trebuință de un candidat de avocat. Condițiuni: 1. să fie român; 2. afară de cea română să știe limba germană și maghiară; 3. praxă cel puțin de un an. A se adresa la

Dr. G. Tripon, avocat în Bistrița.

Lupta pentru drept

Dr. Rudolf de Jhering

Teodor V. Păcățian.

Preful 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze fiecare Român, luptător pentru dreptul național.

Se află de vânzare la: „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“ soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cuprinzând unele date dela întemeierea ei până la 31 Decemvrie 1899

Comitetul Reuniunii.

Prețul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Se află de vânzare:

HOMO SUM.

ROMAN DE GEORGE EBERS.

Prețul 2 cor. sau 2 lei 50 bani.

Comandă se pot face la Librăria W. Krafft.

Cartea Stuparilor săteni

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura și proprietatea Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiuului.

Prețul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adănc simțit în literatura stuparilor. Broșura este scrisă pe un frunză învățător, stupar pricepăt. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlarele noastre de tot soiul.

Se vinde la Librăria W. Krafft.

Ilustrații românești!

Cărți postale

ilustrații românești

„...toate 'a tot frumoase cât eu nici nu pot Mai frumoase se-'mi socot — Cu mintea mea“

peste 20 variante, care de care mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

„Tipografia“.

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului“ a îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce 'i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

impărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinșii la sfat în seriile lungi de iarnă.

De Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiuului.

MARGARETA MOLDOVAN.

Din tainele vieții.

29 de novole și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani port.

Se poate procura dela

Librăria W. Krafft.

Descrierea Ardealului.

Cine vorește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murșului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 3 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate siarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Laga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce intră-adever se simția la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.“

Comandă se pot face la

Librăria W. Krafft.

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună și mai ieftină gazeta populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul său prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.